

796 ad septimam decimam summam singulos numeros per augmenta computaveris^a, posteriores
 post Aug. 10. numeros semper prioribus adiungens^b, totius calculationis summa in^c centum^d quin-
 quaginta tribus adcrevit¹. Et si hos decem^e et septem in duo divideris, id est
 denarium et septenarium, denarius legalia mandata et septenarius dona sancti Spiritus
 designat. Item si septem in duo divideris^f, id est in III^g et in^h IIII^g, tres enim⁵
 fidemⁱ sanctae Trinitatis designant, in qua fide omnes gentes salvandae sint^k, quae per
 quadrifarias totius orbis^l plagas diffusae sunt.

Matth. 28, 19. Ideo dominus noster Iesus Christus discipulis suis mandavit dicens: 'Ite, docete
 20. omnes gentes, baptizantes eas^m in nomine Patris et Filiiⁿ et Spiritus sancti; docentes
 eas^o servare omnia, quaecumque mandavi vobis'. In istis paucissimis verbis totius 10
 sanctae praedicationis ordinem exposuit. Bis docere dixit et semel^p baptizare. Primo
 omnium fidem catholicam docere praecepit^q; et post fidem acceptam in nomine sanctae
 Trinitatis baptizare iussit; deinde fide inbutum et sacro baptismo^r ablutum evangelicis
 instruere praeceptis^s mandavit.

Hunc tu ordinem, sanctissime doctor, catezizandi^a in adultae aetatis viris ubique 15
 firmiter obtineas, fragiliori vero aetati pia mater ecclesia concessit, ut, qui alieno in
 paterna praevaricatione^t ligatus est peccato, alterius in baptismi^u mysterio professione
 solutus sit. Etsi hoc non esset, quanti perirent infantes, ex quorum nunc^v numero
 caelestis cotidie aedificatur Hierusalem^w? Absque fide quid proficit baptisma^x? dicente
 Hebr. 11, 6. apostolo: 'Sine fide impossibile est placere Deo'. Inter^y impossibile^z et difficile hoc 20
 interesse legimus: difficile est, quod fieri, licet vix, potest; impossibile vero, quod om-
 nino ab humana fragilitate fieri non potest. Ideo ipse Dominus in evangelio stupentibus
 Matth. 19, 26. apostolis, quis ex divitibus salvus fieri posset, respondit: 'Apud homines hoc impossibile
 est; apud Deum autem omniaabilia sunt'.

Idcirco misera Saxonum^a gens toties^b baptismi^u perdidit sacramentum, quia 25
 numquam habuit in corde fidei fundamentum^c.

Sed et hoc sciendum est, quod fides — secundum quod sanctus Augustinus^d
 ait — ex voluntate fit, non ex necessitate². Quomodo potest homo cogi, ut credat
 quod non credit^e? Inpelli potest homo ad baptismum^f, sed non ad fidem. Veluti isti
 heretici, qui adoptionem carnis in Christo confirmant³, nullatenus ad catholicam fidem 30
 converti possunt; quia nullam habent voluntatem orthodoxae fidei professionem cum
 universali ecclesia cognoscendi. Docendus est itaque homo rationalem habens intelle-
 gentiam et multimoda praedicatione adtrahendus, ut sacrae fidei veritatem agnoscat.
 Et maxime Dei omnipotentis pro eo deprecanda est clementia. Quia otiosa est lingua
 Ioh. 6, 44. docentis^g, si gratia divina cor auditoris non inbut^h; dicente ipsa veritate: 'Nemo 35
 potest venire ad me, nisi Pater, qui misit me, adtraxerit eum'. Et ut aequaliter
 sanctam Trinitatem salutem hominis operari intellegas, dicit et ipse Dominus in alio
 ib. 14, 6. loco: 'Nemo potest venire ad Patrem nisi per me'. Item et de Spiritu sanctoⁱ ait:
 ib. 3, 5. 'Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu, non potest introire in regnum Dei'. Quod
 enim visibiliter sacerdos per baptismum operatur in corpore^k per aquam, hoc Spiritus 40
 sanctus invisibiliter operatur in anima per fidem.

^a) cōputaveris T*; computavenis H.   ^b) adiunges T*.   ^c) summā S.   ^d) centum om. S.
^e) decim H.   ^f) in duos divideris partes S.   ^g) in loco raso T*.   ^h) in om. H, S.   ⁱ) vides H.
^k) sunt S.   ^l) om. H, T*.   ^m) eos T*.   ⁿ) filii H.   ^o) eos T*.   ^p) dixit semel et T*.
^q) prec. post corr. in pręc. T*.   ^r) baptismo S.   ^s) catezizandi H; catizandi S.   ^t) praevarica- 45
 tionis H.   ^u) baptismi S.   ^v) om. S, T*.   ^w) Hierusalū H.   ^x) baptisma S.   ^y) iter H.
^z) impossibile T*.   ^a) Saxonum H, T*.   ^b) totiens T*.   ^c) sacramentum T*.   ^d) Augustinus H, S.
^e) credat H.   ^f) baptismum S.   ^g) docendis T*.   ^h) imbut T*.   ⁱ) sancto spir. S.   ^k) et add. T*.

1) Cf. Alc. Comment. in Ioh. l. VII c. 43 (ed. Froben. I, 641), ubi eadem fusius exponuntur.
 2) Cf. Augustini epistolam 217, opp. edd. Benedictini II, 805, supra p. 160.   3) Felicis Urgellitani asseclae. 50